En grön budget för Österåker 2027

miljöpartiet de gröna

ÖSTERÅKER

Budgeten i korthet

Budgeten utgår från miljöpartiets kommunpolitiska program "En framtid att längta till" 2026-2030 på mp.se

Efter flera år av nedskärningar som resultat av styrets otillräckliga uppräkningar och orimliga effektiviseringskrav, behöver kommunens verksamheter återhämta sig. Vår budget är på 3,9 miljarder kronor, med 287 miljoner mer till verksamheterna än förra året. 80 miljoner av detta tillförs genom några tioöringar högre skatt. Huvuddelen av den ökade budgeten behövs för skolan (51%) och vård och omsorg (28%), för högre personaltäthet, och stärkt förebyggande socialt arbete. Men även kultur, natur och friluftsliv får ökade resurser.

Investeringsbudgeten fördubblas i vårt förslag, från 102 till 204 miljoner. Vi investerar i klimatomställning, cykelvägar, skydd av värdefull natur, och upprustade skollokaler och skolgårdar.

Miljöpartiets vision - en framtid att längta till

I Miljöpartiet vill vi forma Österåkers framtid med omtanke, mod och ansvar.
Vi ser en kommun där det känns tryggt att växa upp, leva och åldras – där hoppet om morgondagen är starkt och där människor och natur alltid sätts främst.
Vi vill göra det enkelt att leva klimatsmart i Österåker.

Grönskan ska finnas nära i vardagen och våra hav. Skogar och sjöar ska skyddas och vårdas för kommande generationer. Genom hållbart byggande, värnande av odlingsbar mark, klimatsmarta transporter och lokal energiproduktion stärker vi både miljön och vår gemensamma beredskap.

Den gröna omställningen är en investering i framtidens trygghet. Vi lever i en tid som kräver ansvar här och nu. Klimatförändringar och globala kriser ställer höga krav på samhällets motståndskraft. Därför vill vi att Österåker ska vara en trygg och robust kommun som klarar påfrestningar. Vi behöver säkra energi, vatten och livsmedel, värna vård och omsorg och bygga ett samhälle där grundläggande funktioner fungerar även i oroliga tider. Fler lokala lösningar, närhet till resurser och smart decentralisering stärker tryggheten – både i vardagen och i kris.

Österåker ska hålla ihop. Ingen ska lämnas utanför. Vi vill bygga en jämlik och tillgänglig välfärd där barn och unga får goda förutsättningar att utvecklas, där skola och omsorg håller hög kvalitet och där demokratin är levande och nära människors vardag. Miljöpartiet står för en långsiktig och ansvarsfull ekonomi där nödvändiga investeringar görs i tid och inte skjuts över på nästa generation. Klimatutmaningen, naturens skydd och välfärdens brister behöver mötas här och nu.

Våra ekonomiska principer

Ekonomin är verktyget för att uppnå ett hållbart samhälle genom att använda pengarna på rätt sätt. En hållbar ekonomi kräver långsiktighet. Naturresurserna en del av den ekonomiska planeringen. En budget utan ansvar för naturresurserna kan inte kallas en hållbar ekonomisk planering.
Vi prioriterar investeringar som minskar framtida kostnader, till exempel energieffektivisering, klimatanpassning och förebyggande underhåll.

Kommunens markpolitik, upphandling och avtal ska användas aktivt inte bara för att hålla kostnader nere, utan också för att minska utsläpp, främja cirkulär ekonomi och driva på den gröna omställningen. Nya satsningar finansieras i första hand genom kloka prioriteringar och effektiv användning av kommunens resurser – men inte på bekostnad av välfärdens kvalitet.

Skatten ska användas ansvarsfullt, men inte hållas så låg att kommunen får svårt att klara sitt uppdrag, möta lagkrav eller säkerställa kvalitet och trygghet. Med rätt prioriteringar, i kombination med de starka statliga satsningar som miljöpartiet driver på riksplanet, kan Österåker utvecklas hållbart både ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Budgetförutsättningar

Den kommunala ekonomin påverkas av vad som händer i världen. Vi lever i en orolig tid med krig i Europa och hot mot demokratin från totalitära högerkrafter. Samtidigt pågår klimatförändringar som kräver fler åtgärder för att minska utsläppen och anpassa oss till mer extremt väder. Framöver riskerar en fortsatt fossilbränsleberoende ekonomi att leda till högre inflation och högre räntor. Det riskerar också att bli ett ökande tryck på Europa med flyktingströmmar. Sverige och Österåker befinner sig i ett bra finansiellt läge och vi ser ut att vara på väg mot en bättre konjunktur med minskande arbetslöshet. Prognoserna är dock osäkra. Det föds allt färre barn samtidigt som antalet äldre människor blir fler, vilket ökar behoven inom äldreomsorgen.

Budgetförslaget för 2027 utgår från kommunens ekonomienhets beräkningsmall (version 2026-10-14), med en prognos på 50 037 invånare per 1 november 2026. Tack vare befolknings- och löneökningar beräknas skatteintäkterna öka med 136 miljoner kronor till 2027, även vid oförändrad skattesats. Så kallad volymökning av budgeten, på grund av fler invånare, beräknas öka utgifterna med 46 miljoner kr. Med 0% generell indexuppräkning skulle det budgeterade överskottet bli 179 miljoner kronor, varav 109 miljoner kronor finns tillgängligt för att kompensera för allmänna kostnadsökningar och till politiska prioriteringar, om man räknar med att nå ett resultat enligt de finansiella målen på 70 miljoner kronor.

Indexuppräkning, skatt, ramar och resultat

Vi använder en indexuppräkning på 2,7% för 2027 vilket är SKR:s så kallade PKV-index 2026-10-06 (prisindex för kommunal verksamhet). Indexet OPI (omsorgsprisindex) är på samma nivå. Vi sätter inget generellt effektiviseringskrav. Uppräkningen ger verksamheterna ett tillskott på 83 miljoner kronor. Samma index är använt för intäkter, t ex olika avgifter, som tillför budgeten 12 miljoner kr.

Efter flera år av nedskärningar behöver kommunens verksamheter återhämta sig. Snåla uppräkningar, krav på "effektivisering", och stor brist på investeringar och nysatsningar drabbar barn och äldre, och sliter på personalen. Vissa privata verksamhetsutövare vill inte ens verka i Österåkers kommun längre. Dessutom ser vi en bortglömd landsbygd och skärgård och att kommunen passivt överlämnar allt mer ansvar till marknaden för allt från skola till bebyggelseutveckling. I valet mellan lägsta möjliga skatt med stora brister i kvaliteten och kommunens ansvarstagande, eller en lite högre skatt och en klart förbättrad omsorg till alla som behöver det, en bra skola i hela kommunen och ett aktivt miljö- och klimatarbete, så är valet enkelt. I vår budget 2027 tillförs verksamheterna 80 miljoner kronor genom en skattehöjning på 45 öre.

Vi räknar dock med att en röd-grön regering genomför reformer som tillför många miljarder till kommunerna. Vi har i budgeten räknat med ett extra tillskott på 20 miljoner kronor i statsbidrag till skolan i Österåker. Det motsvarar kommunal skatt på 11 öre.

Sammantaget ökar Miljöpartiets budget 2027 ramarna (brutto) för verksamheten med 287 miljoner jämfört med 2026 års gällande budget för kommunen.

Ett budgeterat resultat 2027 på +70 miljoner kronor i enlighet med de finansiella målen gör att kommunens ekonomi står fortsatt mycket stark, vilket ger bra förutsättningar för alla nödvändiga investeringar.

Vi fördubblar investeringsbudgeten, från 102 till 204 miljoner kronor.

Gröna satsningar

Vårt kommunpolitiska program beskriver det vi vill genomföra inom en rad olika områden, och satsningar vi anser behövs. Detaljer om satsningarna år 2027 finns med i de efterföljande tabellerna längre ned för respektive nämnd, som är de som hanterar olika delar av verksamheten och budgeten.

En klimatsmart kommun

Miljöpartiet vill påskynda klimatomställningen genom ett klimat-, miljö- och hållbarhetsutskott till kommunstyrelsen. Vi inför en klimatbudget för Österåkers kommunorganisation och geografiska område som styr mål, åtgärder och prioriteringar. Vi satsar på energieffektivisering, solenergi, laddinfrastruktur och en fossilfri fordonsflotta i den kommunorganisationen. Vi vill minska byggandets klimatpåverkan genom återbruk och cirkulära lösningar, skydda naturliga kolsänkor och ställa högre klimatkrav vid upphandling. Vi vill också stärka samarbetet med näringslivet kring hållbarhet och införa en matstrategi med fokus på minskad klimatpåverkan och beredskap.

Gröna satsningar forts.

En skyddad natur nära och tillgänglig för alla

Miljöpartiet vill skydda minst 30 procent av kommunens natur genom fler naturreservat, strategiska markinköp och en fond för naturskydd. Vi vill utveckla Domarudden, rusta upp motionsspår och skapa fler tillgängliga naturstigar och rastplatser. Vi vill främja kalhyggesfritt skogsbruk, restaurera våtmarker och värna jordbrukslandskapet. Vi satsar också på bättre vattenmiljö i Garnsviken och Östersjön, stärkt strandskydd och fler fiskfredningsområden.

En motståndskraftig kommun rustad för framtiden

Miljöpartiet vill stärka kommunens krisberedskap med fler trygghetspunkter, beredskapslager och krisövningar. Vi vill säkra tillgången till vatten, livsmedel och reservkraft samt skydda särskilt utsatta grupper vid extremväder. Vi satsar på klimatanpassning mot skyfall, översvämningar och värmeböljor. Vi vill också anställa en VA-rådgivare och fler miljö- och hälsoskyddsinspektörer för att stärka det förebyggande miljöarbetet.

En högprioriterad skola och barnomsorg - för allt börjar med barnen

Miljöpartiet vill ge skolan och förskolan mer resurser, fler legitimerade lärare och mindre barngrupper. Vi satsar på stärkt elevhälsa, tidiga stödinsatser och en kommunal resursskola. Vi vill rusta upp skolor och skolgårdar, införa bemannade skolbibliotek och genomföra ett fritidshemslyft. Vi vill också starta en naturskola, värna landsbygdsskolorna och erbjuda näringsrik, ekologisk och klimatsmart skolmat.

En vardag som fungerar med smidiga, säkra och hållbara resor

Miljöpartiet vill bygga ut gång- och cykelvägar med särskilt fokus på säkra skolvägar och förbindelser till kollektivtrafik och fritidsaktiviteter. Vi prioriterar cykelvägar till Garnsviken, Domarudden och längs väg 276 samt fler säkra cykelparkeringar. Vi vill förbättra infartsparkeringarna och möjligheterna att kombinera olika färdsätt. Vi satsar också på fler laddplatser, bilpooler och samåkning för att göra hållbara resor enklare i hela kommunen.

En god vård och omsorg med trygghet i varje skede av livet.

Miljöpartiet vill öka personaltätheten, förbättra arbetsvillkoren och avskaffa minutjakten i hemtjänsten. Vi vill planera för fler anpassade särskilda boenden, skärpa kvalitetskraven vid upphandling och stärka tillsynen. Kommunala utförare ska finnas kvar som alternativ till privata och idéburna verksamheter. Vi satsar på kompetensutveckling, näringsrik och klimatsmart mat, aktiviteter och utevistelse samt HBTQI-certifiering och tryggare LSS-beslut.

En stark samverkan för social trygghet

Miljöpartiet vill stärka socialtjänstens förebyggande arbete genom mer resurser, bättre arbetsvillkor och tidigt stöd till barn och familjer. Vi vill utveckla samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet samt förstärka fältgruppen och nattvandringen. Vi satsar på höjda och långsiktiga bidrag till Ungdomsjouren Bellis och Kvinnojouren. Vi vill också förbättra stödet till människor i social och ekonomisk utsatthet.

Gröna satsningar forts.

En livskraftig skärgård och landsbygd

Miljöpartiet vill stärka möjligheterna att bo, leva och arbeta i skärgården året runt. Vi vill inrätta ett skärgårdsutskott, stärka skärgårdssamordningen och satsa på en ny förskola, utökad fältgrupp och tryggad skolgång. På Ljusterö vill vi utveckla centrum, cykelvägarna och Åsättra brygga. Vi vill också säkerställa fungerande färdtjänst, stärka krisberedskapen med trygghetspunkter och värna strandskyddet för en levande och hållbar skärgård.

En kultur och fritid som gör livet rikare

Miljöpartiet vill stärka kultur- och föreningslivet med en föreningssamordnare och en långsiktig strategi för idrott och friluftsliv. Vi vill bygga ett centralt kulturhus, starta kulturskola och KomTek samt sänka musikskoleavgifterna. Vi satsar på upprustade idrottsanläggningar, en fritidsbank och biblioteket. Vi vill också utveckla Röllingby backar, skateparken, vandringslederna och Kanalens stråk till Garnsviksbadet.

En levande, trygg och hälsosam bostadsmiljö

Miljöpartiet vill utveckla Åkersberga centrum och lokala centrum med fler mötesplatser, kultur och service. Vi vill ställa högre krav på klimatsmart byggande, social hållbarhet och bostäder som fler har råd med. Genom 3-30-300-principen vill vi skapa grönare tätorter med fler träd och parker. Vi satsar på tryggare offentliga miljöer, minskat trafikbuller, åtgärder mot PFAS-föroreningar och en ny tillgänglig simhall.

Ett näringsliv som samverkar med kommunen i den gröna omställningen

Miljöpartiet vill stärka näringslivsenhetens arbete med företagens gröna omställning. Vi vill införa hållbarhetsavtal och skapa ett lokalt nätverk för samverkan och kunskapsutbyte kring hållbarhet. Vi satsar på mer samverkan kring energieffektivisering, solenergi och cirkulär ekonomi samt innovativa pilotprojekt för återbruk och resursdelning. Vi vill utveckla hållbara företagsområden och främja klimatsmart upphandling och hållbar besöksnäring.

En inkluderande kommun där alla medborgare räknas

Miljöpartiet vill stärka integrationen genom en samordnad introduktion med språkundervisning, samhällsinformation och stöd till arbete. Vi vill utvärdera KCNO och följa upp hur det nu fungerar med externa utförare. Vi vill särskilt stärka kvinnors möjligheter till egen försörjning och säkerställa barnomsorg och trygga bostadslösningar. Kommunens resurser ska prioritera integration, arbete och delaktighet framför återvandring.

En kommun där din röst blir hörd

Miljöpartiet vill stärka demokratin genom en oppositionsberedning som förbättrar insyn och granskning av kommunens beslut. Vi vill utveckla medborgardialoger, införa e-förslag och öppna remisser samt behålla medborgarförslagen. Kommunens beslutsunderlag ska bli tydligare och invånarna få återkoppling på sina synpunkter. Vi vill också stärka ungdomsrådet och skapa fler mötesplatser mellan invånare, föreningar och politiker.

Så här fördelas våra satsningar per verksamhetsområde

Alla belopp anges i tusen kronor (tkr). För varje verksamhetsområde presenterar vi totalbudgeten inklusive Miljöpartiets tilläggsförslag, som också specificeras i varje tabell.

Investeringar (tusental kr)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	204 000	0	204 000
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**102 000**
Energieffektivisering av byggnader			20 000
Upprustning skollokaler och skolgårdar			15 000
Åtgärder för klimatanpassning			15 000
Utökad investering i cykelvägar			10 000
Civil beredskap, t ex trygghetspunkter			10 000
Solceller på kommunala byggnader			10 000
Fond för inköp av skyddsvärd skog för mångfald och rekreation			10 000
Laddstolpar i bostadsområden			6 000
Upprustning och tillgänglighetsanpassningar i naturområden			5 500
Konst på allmän plats			500

Energieffektivisering

Detta är en åtgärd som nästan betalar sig själv. Vi behöver se över alla kommunens fastigheter för att göra dem mer energieffektiva.

Upprustning av skollokaler och skolgårdar

Många skolor och skolgårdar är slitna och behöver renoveras. En del av kostnaden kan gå till högre hyror efter renoveringarna.

Åtgärder för klimatanpassning

Vi vill rusta Österåker för ett förändrat klimat genom att förebygga översvämningar, skyfall, värmeböljor och torka. Det innebär bland annat att utveckla grönområden, plantera fler träd, anlägga våtmarker och förbättra dagvattenhanteringen. Vi vill också klimatanpassa kommunens byggnader, vägar och offentliga miljöer för att minska framtida skador och kostnader.

Utökad investering i cykelvägar

Vi vill investera mer i ett cykelvägnät som gör det enkelt att cykla till skola, arbete, kollektivtrafik och fritidsaktiviteter. Det innebär att bygga nya cykelvägar bland annat längs väg 276 och mot Domarudden och Garnsviken. Vi vill också förbättra cykelparkeringar, belysning och vinterunderhåll så att fler kan cykla året runt.

Civil beredskap, t ex trygghetspunkter

Vi vill stärka kommunens beredskap vid kriser, exempelvis längre elavbrott, vattenbrist och störningar i samhällsviktiga funktioner. Det innebär att inrätta trygghetspunkter där invånare kan få information, värme, vatten och möjlighet att ladda telefoner samt säkerställa tillgång till reservkraft, livsmedel och dricksvatten.

Solceller på kommunala byggnader

Vi tycker att det är självklart att kommunen blir mer självförsörjande på energi. Många av kommunens byggnader är perfekta för solceller.

Fond för inköp av skyddsvärd skog för mångfald och rekreation

Värdefulla skogsområden för rekreation och biologisk mångfald är idag oskyddade. Vi vill att kommunen avsätter pengar för att kunna köpa in naturområden.

Laddstolpar i bostadsområden

Vi vill öka tillgången till laddplatser i bostadsområden med flerbostadshus så att fler får möjlighet att välja elbil. Kommunen ska samverka med fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och energibolag för att bygga ut laddinfrastrukturen vid bostäder och gemensamma parkeringar. Vi vill också möjliggöra fler publika laddplatser på kommunal mark.

Upprustningar och tillgänglighetsanpassningar i naturområden

Vi vill satsa på bättre stigar och ramper för att göra naturområden mer tillgängliga. Personer med funktionsnedsättning ska också kunna njuta av naturen.

Kommunfullmäktige och valnämnden

Alla belopp i tkr (tusental kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	12 254	0	12 254
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**2 304**
Indexuppräkning 2,7%			304
Handläggare Medborgarförslag			700
Demokratiutskott			300
Hållbarhetsutbildning			300
En ytterligare skärgårdsutvecklare			700

Handläggare medborgarförslag

Medborgarförslag ger invånarna möjlighet att dela sina idéer som tas upp till politisk diskussion—en viktig del av demokratin i vår kommun. Istället för att avskaffa detta värdefulla verktyg, som majoriteten föreslår, vill vi förbättra och effektivisera processen. Därför vill vi satsa på resurser för att hantera förslagen snabbare.

Demokratiutskott

Under förrförra mandatperioden hade vi en val- och demokratinämnd, som nu har återgått till att vara enbart valnämnd. Vi anser att det behövs ett forum för att lyfta och diskutera demokratifrågor. Därför föreslår vi att ett demokratiutskott inrättas under kommunfullmäktige.

Hållbarhetsutbildning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Vi tycker att det är viktigt att ledamöterna har bästa möjliga förutsättningar och underlag för sina beslut. Ett sätt att skapa dessa förutsättningar är att erbjuda olika utbildningar. Vi föreslår därför en hållbarhetsutbildning för församlingen.

En ytterligare skärgårdsutvecklare

Kommunen har en skärgårdsutvecklare men skärgårdsfrågorna är komplexa och här kan kommunen göra mer för att förbättra möjligheterna att bo, verka och turista i skärgården.

Överförmyndarnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	7 086	0	7 086
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**186**
Indexuppräkning 2.7%			186

Kommunstyrelsen (inkl TU)

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	528 366	111 088	417 288
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**15 916**
Indexuppräkning 2,7%	9 366	3 050	6 316
Extra resurser till samhällsbetalda resor			3 000
Integrationsfond			1 000
Kommunekolog			700
Miljöplanerare			700
Hållbarhetsexpert till projektörer			700
Klimatexpert till upphandling och inköp			700
Innovationsstrateg			700
Miljöutredningar			700
Oppositionsberedning			200
Inrätta ett Klimat-, miljö- och hållbarhetsutskott (KMHU)			300

Integrationsfond

En lyckad integration av invandrare och flyktingar i arbetslivet och samhället bidrar positivt till kommunens utveckling, särskilt i dessa oroliga tider. Vi vill att föreningar och aktörer inom kommunens verksamhet, såsom skolor, ska kunna söka medel för att driva olika integrationsprojekt.

Kommunekolog

Vi behöver anställa en kommunekolog för att aktivt arbeta med att skydda och utveckla biologisk mångfald och rekreationsvärden. Kommunekologen ska ansvara för naturinventeringar, bildandet av naturreservat, skötselplaner och tillgänglighetsanpassningar, både på fastlandet och i skärgården. En aktiv dialog med skogsägare är också viktig för att säkerställa att värdefull natur bevaras.

Miljöplanerare

Vi förstärker kommunens stadsbyggnadsarbete med ytterligare en miljöplanerare som ansvarar för att integrera konkreta hållbarhets- och klimatmål i detaljplaneringen. Tjänsten ska även utveckla mätbara indikatorer och rutiner för uppföljning av projektet.

Hållbarhetsexpert till projektörer

Vi förstärker med en heltidsanställd hållbarhetsexpert som jobbar som stöd till projektörerna i att få in hållbarhetsmål i projekteringshandlingar.

Klimatexpert till upphandling och inköp

Klimatexperten bidrar med klimatkompetens inom upphandling och inköp där syftet är att minska klimatpåverkan. Genom spendanalys identifieras de områden som har störst påverkan klimatet. Med största sannorlikhet handlar det om måltider/livsmedel och bygg och anläggning.

Innovationsstrateg

Jobbar med att söka extern finansiering för innovativa utvecklingsprojket med fokus på hållbarhet.

Miljöutredningar

Vi avsätter budgetmedel för eventuella konsulttjänster som behövs för miljöutredningar som förvaltningen får i uppdrag. Vi föreslår en ny naturvärdesinventering för hela kommunen, som kan ligga till grund för att identifiera områden som bör bli nya naturreservat.

Oppositionsberedning

För att alla partier ska få möjlighet att sätta sig in i ärenden inför kommunstyrelsen föreslår vi att en oppositionsberedning inrättas. På så sätt får även oppositionen information från tjänstemännen, vilket är ett viktigt steg för att stärka demokratin i kommunen.

Klimat-, miljö- och hållbarhetsutskott

Ett utskott bör inrättas under kommunstyrelsen med uppgift att driva det långsiktiga klimat- och miljöarbetet i kommunen. Syftet är att minska utsläppen av växthusgaser och främja en mer hållbar utveckling.

Kommunstyrelsen (inkl TU) forts.

Vi ger förvaltningen i uppdrag att:

Utveckla klimat- och miljöplanen enligt den internationella standarden Greenhouse Gas Protocol, både för kommunen som organisation och för kommunen som geografiskt område.
Inför en koldioxidbudget för kommunorganisationen och kommunens geografiska område.
Ta fram en plan för cirkulär ekonomi och minskad klimatpåverkan inom bygg- och anläggningssektorn.
Inför en årlig återbruksfestival för kommunens invånare.
Ta fram en måltid- och livsmedelsstrategi för minskad klimatpåverkan
Ställa höga klimatkrav samt krav på biologisk mångfald och djurhälsa vid inköp av kött till kommunens verksamheter.
Ta fram en naturvärdesinventering för hela kommunen.
Utreda vilka naturområden som kan omvandlas till naturreservat, inklusive marina reservat.
Ta fram en plan för att göra våra naturområden och utflyktsmål mer tillgängliga för fler, som äldre och personer med funktionsnedsättning.
Utreda möjligheten att öppna upp Smedbyån (ta bort kulvertering).
Utarbeta en plan för att följa upp klimatanpassningsstrategin.
Utveckla en rutin för hållbarhetskrav i samtliga utbyggnadsprojekt
Utlys arkitekttävling för gestaltning av Åkersberga centrum.
Utarbeta en plan för en grön klimatanpassad tätort genom att ersätta hårdgjorda ytor med planteringar och träd.
Införa krav på grönytefaktor i alla utbyggnadsprojekt
Undersöka hur vi kan få fler ungdomsbostäder, delningsboenden, studentbostäder och billigare hyresrätter.
Inrätta ett hållbarhetsnätverk för näringslivet i syfte att uppmuntra, stötta och samverka kring minskad miljö- och klimatpåverkan.
Säkerställa en fossilfri kommunal fordonsflotta senast 2028.
Förbättra laddinfrastrukturen för elbilar, särskilt vid flerbostadshus.
Utarbeta en åtgärdsplan för att minska mikroplaster från konstgräsplaner.

Vård- och omsorgsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	1 026 531	143 543	882 988
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**51 851**
Indexuppräkning 2,7%	25 581	3 730	21 851
Generell satsning Hemtjänst			10 000
Satsning särskilt boende (äldreomsorg)			10 000
Generell satsning på LSS			5 000
Förstärkning psykiatri vuxna			3 000
Ökad kvalitet på mat på särskilda boenden			1 000
Föreningsbidrag till FUB Södra roslagen			1 000

Hemtjänsten

Miljöpartiet är bekymrat över tidsbristen inom hemtjänsten. Vi ser en risk att personalen inte har tillräckligt med tid för att möta brukarnas sociala behov eller för resor mellan dem. Det är vad man brukar kalla "minutjakten". Därför tillför vi extra medel till hemtjänsten för att öka ersättningen till utförare och möjliggöra en mer kvalitativ verksamhet.

Generell satsning på LSS

Stödet och boendena för funktionsnedsatta (LSS-verksamheten) får mer resurser för att kunna förbättra och stärka verksamheten. Vi vill ta bort tidsbegränsade beslut när det gäller LSS-boenden, och införa permanenta beslut i stället. Vi tycker att det är viktigt för tryggheten för de invånare som bor i kommunens LSS-boenden.

Särskilt boende (inklusive särskilda boenden)

Efter år av besparingar behövs generella förstärkningar. Att bo på särskilt boende i Österåker ska vara en god tid i livet, med trivsamma lokaler och tillräckligt med personal.

Förstärkning psykiatri vuxna

Vuxenpsykiatrin behöver stärkas. Vi ser ett stort värde i den verksamhet som Kanalhuset, Ruffen och Bryggan erbjuder. Vi anser att Kanalhuset bör få en fast ersättning baserad på antalet erbjudna insatser istället för närvaro. Ett ökat samarbete mellan de tre enheterna skulle också vara positivt.

Ökad kvalitet på mat på särskilda boenden

Maten är central för välmående och hälsa. Vi vill tillföra pengar för att höja kvaliteten på maten på våra särskilda boenden och förstärka projektet ÄtUpp.

Upphandling

Skärpa och förtydliga kraven på utförare samt tillföra mer resurser vid kommunal upphandling och när avtal upprättas, samt säkerställa en god kommunal tillsyn av verksamheterna

Vård- och omsorgsnämnden forts.

valfrihet

Ta fram en plan för att säkerställa att det finns tillräckligt med olika typer av boendeformer anpassade till olika skeden i ålderdomen och olika omsorgsbehov.

Föreningen för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB)

Vi ger extra bidrag.

Vi ger förvaltningen i uppdrag att:

Ta fram en strategi med förslag på åtgärder för att hantera effekter av extremväder (t.ex. värmeböljor) för särskilda boenden, gruppbostäder och gruppboenden inom LSS och annan verksamhet som rör målgrupperna.

Utreda hur hemtjänst i egen regi kan utvidgas liksom övertagande av särskilda boenden.
Vi vill utreda möjligheten att upphandla hemtjänst enligt LOU istället för LOV för att stärka kommunens styrning av kvalitet, kontinuitet och arbetsvillkor. Genom upphandling med tydliga kvalitetskrav och en ersättningsmodell som utgår från omsorgsbehov snarare än utförda minuter vill vi motverka minutjakten i hemtjänsten. Personalen ska ges större handlingsutrymme att anpassa omsorgen efter den äldres behov, med mer tid för mänskliga möten och mindre detaljstyrning
Vi vill avsätta resurser för att hbtqi-certifiera äldreomsorgen i Österåker genom utbildning av personal och utveckling av arbetssätt som säkerställer ett tryggt, inkluderande och jämlikt bemötande av alla äldre.

Utbildningsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	1 769 816	206 530	1 563 286
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**93 699**
Indexuppräkning 2,7%	38 126	3 127	34 999
Utökat statsbidrag till kommunen	20 000	20 000	0
Utökat grundbelopp (skolpeng)			10 000
Likvärdighetsresurser			15 000
Trygghetsbidrag/skolvärdar			7 000
Förstärkning pedagogcentrum (inkl. Naturskola)			6 000
Förstärkning av fritidshemmen			6 000
Öka det inre underhållet av skollokaler			10 000
Utökning särskilda undervisningsgrupper (SU)			2 000
Elevhälsa			1 000
Förstärkning Öppna förskolan			700
Läromedel			500
Måltidsenheten förstärkning			500

Utökat grundbelopp

Skola, förskola och fritids behöver bättre förutsättningar. Lärarna ska få tillräckligt med tid och resurser till att planera och genomföra sitt arbete. Vi vill också se mindre grupper och en högre andel utbildad och legitimerad personal. Det behövs också pengar för att täcka högre hyror efter renoveringar och upprustningar.

Likvärdighetsresurser

Istället för att bara höja den generella "skolpengen" (grundbeloppet) vill vi rikta resurser till de elever som har större behov och sämre förutsättningar. Alla elever har rätt att få sina behov tillgodosedda, och vi vill ge skolorna möjlighet att möta dessa behov. Därför tillför vi medel för likvärdighetsresurser, vilket inkluderar socioekonomisk viktning, skärgårdsstöd, språkförskola, modersmål, elevstöd och särskilt stöd. Skärgårdsstödet hjälper enheter på landsbygden som har ökade kostnader på grund av sitt geografiska läge.

Trygghetsbidrag och skolvärdar

Fler vuxna behövs i skolan så att alla barn blir sedda och får stöd. Vi vill ha fler skolvärdar, vilket avlastar lärarna så att de kan fokusera på undervisning istället för sociala problem. Skolorna ska också kunna få extra pengar för att arbeta med ökad trygghet. Tidiga insatser lönar sig för alla.

Förstärkning av pedagogcentrum (naturskola och kulturstöd)

Vi vill bygga ut pedagogcentrum med mer personal och resurser. Det inkluderar att starta en naturskola där skolklasser kan utforska naturen och delta i undervisning utomhus tillsammans med erfarna naturpedagoger och ekologer.

Förstärkning av fritidshemmen

Fritidshemmen behöver mer resurser för att erbjuda en stimulerande och trygg miljö för barnen.

Öka det inre underhållet av skollokaler

Vi vill avsätta mer resurser för att rusta upp skolornas inomhusmiljöer genom renovering av klassrum, toaletter och gemensamma utrymmen samt förbättrad ventilation, belysning och ljudmiljö. Målet är att skapa trygga, hälsosamma och trivsamma lokaler som främjar elevernas lärande och personalens arbetsmiljö.

Utökning av särskilda undervisningsgrupper (SU)

Vi satsar på att utöka särskilda undervisningsgrupper för att bättre stödja elever med särskilda behov.

Förstärkning av elevhälsan

Elevhälsan behöver förstärkas för att bättre kunna stödja elevernas välmående och utveckling.

Förstärkning av öppna förskolan

Vi vill att öppna förskolan fortsätter att utvecklas. Därför satsar vi på en förstärkning motsvarande två halvtidstjänster, vilket skulle möjliggöra utökad verksamhet, till exempel på Ljusterö.

Läromedel

Vi vill satsa på att förbättra tillgången till moderna och pedagogiska läromedel för eleverna.

Förstärkning av måltidsenhetens budget

Vi vill ge mer resurser till måltidsenheten för att kunna erbjuda bättre och mer näringsrika måltider till våra elever.

Vi ger förvaltningen i uppdrag att:

Utreda möjligheten till ett mentorskapsprogram för lärarkåren, där erfarna och pensionerade lärare kan dela med sig av sin kunskap till nya lärare.
Ta fram en plan för att minska gruppstorlekarna i förskolan.
Utveckla en strategi för att skapa inspirerande och naturpedagogiska skolgårdar i samband med den pågående översynen av skolfastigheter.
Införa användandet av verktyget lekvärdesfaktor för att analysera de ytor barnen har och kommer att få tillgång till i sin vardag.
Utreda möjligheten att införa en central elevhälsa för förskolan.
Utreda om antalet platser i resursskolan är tillräckliga
Följa upp hur skolbiblioteken fungerar i kommunen

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	40 144	0	40 144
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**3 094**
Indexuppräkning 2,7%			994
Förstärkning KAA (kommunens aktivitetsansvar)			1 000
Förstärkning Komvux och Jobbvux			700
SFI (KFNO)			300
Klimatpris till företag			100

Förstärkning av KAA (Kommunens aktivitetsansvar)

Kommunens aktivitetsansvar är viktigt för att stödja unga i tid och ge dem bättre förutsättningar att lyckas. Vi satsar därför extra resurser på denna verksamhet.

Komvux och Jobbvux

Det ska vara möjligt att byta karriär eller läsa in gymnasiekurser senare i livet. Därför måste tillgång till bra utbildning på gymnasienivå finnas i kommunen

KCNO (SFI, svenska för invandrare)

Att lära sig svenska är en viktig del av integrationen. Vi vill säkerställa att högkvalitativ SFI är tillgänglig i kommunen för att hjälpa fler att komma in i samhället.

Klimatpris för företag

För att främja klimatanpassningar och den gröna omställningen vill vi införa ett klimatpris som belönar företag som bidrar till detta viktiga arbete.

Byggnadsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	22 672	13 400	10 040
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**1 040**
Indexuppräkning 2,7%	572	332	240
Byggnadsinspektör			700
Utbildningar			200

Byggnadsinspektör

Med anledning av nya regler i PBL så behövs fler personer med fördjupad teknisk kompetens. De nya reglerna är mer funktionsbaserade och det ställer krav på förmågan att bedöma hur byggherren visar att kraven uppfylls.

Utbildning byggnadsnämnden

Genom att bjuda föreläsare från till exempel Länsstyrelsen vill vi öppna för kommunikation med externa aktörer och öka förståelsen för exempelvis hur Länsstyrelsen resonerar i sina beslut. Byggnadsnämnden får idag interna utbildningar från Bygglovsenheten, stadsarkitekt och stadsplanerare om planarbetet med översikts- och detaljplaner. Miljöpartiet vill öppna för externa utbildare från exempelvis Länsstyrelsen för att lättare förstå helheten i beslutsprocessen.

Personalutbildningar

Miljöpartiet vill ta fram en plan för att säkerställa att kommunen har rätt kompetens för att hantera bygglov och strandskyddsärenden, även när byggsektorn börjar växa igen.

Kultur och fritidsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	158 024	11 296	146 727
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**12 027**
Indexuppräkning 2,7%	3 934	297	3 637
Halverad avgift till musikskolan			2 000
Friluftsliv			3 000
Fler fältassistenter och mer resurser för ungdomsaktiviteter			1 400
Föreningssamordnare som kontaktperson för föreningslivet			700
Utvecklingsprojekt för biblioteket			300
En särskild pott för ungdomar att söka projektmedel			300
Fritidsbank eller sportotek			290
Satsning på utökad sommarklubb			100
Resurser för aktiviteter			100

Halverad avgift i musikskolan

Miljöpartiet vill att alla barn ska ha möjlighet att delta i musikskolans verksamhet. För att underlätta för familjer med mindre ekonomiskt utrymme föreslår vi att avgifterna halveras.

Friluftsliv

Vi vill satsa på att underhålla och utveckla naturstigar, vandringsleder, ridstigar, cykelspår och rastplatser i naturreservat och andra naturområden nära tätorterna.

Fler fältassistenter och mer resurser för ungdomsaktiviteter

Vi anser att det är viktigt att satsa på ungdomar, både för deras framtid och för kommunens långsiktiga utveckling. Därför vill vi öka resurserna för ungdomsaktiviteter och anställa fler fältassistenter.

Utvecklingsprojekt för biblioteket

Vi vill ge biblioteket extra resurser för att göra det ännu mer attraktivt för alla åldersgrupper.

Satsning på utökad sommarklubb

Sommarklubben erbjuder kostnadsfria aktiviteter för barn under sommaren. Vi vill ge denna viktiga, och uppskattade, verksamhet mer resurser för att kunna utvidga aktiviteterna.

Bidrag till föreningar för integrationsarbete

Vi vill att föreningar ska kunna söka bidrag för att arbeta med integration. Denna budget ligger under kommunstyrelsen (KS).

Starta en kulturskola

Vi vill starta en kulturskola i samarbete med kulturaktörer i Österåkers kommun som alla barn i kommunen ska ha tillgång till.

Inför en fritidsbank eller ett sportotek

Vi vill införa en fritidsbank eller ett sportotek för utlåning av sport- och fritidsutrustning för allmänheten. Det är inte alla invånare som har råd att köpa de redskap och andra saker som behövs för att kunna testa och utföra en del sporter. Vi tycker att kommunen ska erbjuda den möjligheten.

Prioritera biblioteksverksamheten i skolor och i skärgården.

Österåkers kommun är inte bara centralorten Åkersberga. Det är viktigt att vi även satsar på delar av kommunen som inte är centralt belägna, inte minst på skärgården. Skolor och bibliotek är viktiga delar i kommunen och dessa verksamheter ska vara tillgängliga för alla invånare i kommunen.

Bygg en parkourbana och utveckla skateparken.

Det är viktigt att ungdomar och även övriga invånare i Österåker har möjlighet att aktivera sig, oavsett vilket intresse man har. Det är också viktigt för folkhälsan.

Utredningar vi vill göra:

Utreda möjligheten att skapa ett centralt beläget kulturhus.
Undersöka hur en kommunal Komtek-verksamhet kan organiseras (Komtek är en kommunal teknikskola för barn och ungdomar).
Utreda anpassningar och tillgänglighet inom verksamheten.
Undersöka hur vi kan stärka föreningars ungdomsverksamhet genom sänkta eller slopade hyresavgifter och/eller höjda bidrag, särskilt för föreningar med egna lokaler.

Miljö och hälsoskyddsnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	20 754	8 103	12 651
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**3 351**
Indexuppräkning 2,7%	454	203	251
Inspektörer/handläggare, tre st.			2 100
Vatten- och avloppsrådgivare, en st.			700
Kompetenssatsningar			300

Kostnadseffektiv investering i proaktiv tillsyn

En riktad budgetökning om 2,1 miljoner kronor – avsedd för att inrätta tre nya specialiserade inspektörstjänster - skulle ge förvaltningen kapacitet att genomföra cirka 930 extra tillsyns- och uppföljningsärenden per år. Med detta tillskott skulle kommunen kunna förflytta sig och arbeta mer proaktivt i tillsynsfrågor inom hälsa & miljö (skolor, särskilt boende, livsmedelshygien), klimatberedskap (provtagningar, uppföljningar, värmeböljor, förebyggande av förorenad mark nära vatten) samt förebyggande mot välfärdsbrott. Den ekonomiska effekten på invånarna är försumbar, men besparingspotentialen är enorm. Budgetökningen motsvarar en blygsam skatteökning på ca 1 öre och skulle förebygga risker med framtida saneringar och klimatskador. Klimatforskningen är tydlig, det är mycket billigare att förebygga skador än att laga dem i efterhand. En liten investering skulle minimera risken för framtida negativa konsekvenser. Den lilla investeringen nu är en nödvändig försäkring som skapar robusthet och säkerställer en hållbar framtid. Genom att investera i proaktiv tillsyn och beredskap säkrar Österåkers kommun en stabil ekonomi och minskar risken för både akuta miljökatastrofer och långvarig ohälsa bland invånarna. Att agera nu är det mest kostnadseffektiva valet på sikt.

Vatten- och avloppsrådgivare

Vi behöver också stärka arbetet med att identifiera översvämningsrisker, särskilt i förorenade områden, samt utföra vattenprovtagningar och undersöka hur klimatet påverkar enskilt dricksvatten.

Kompetenssatsningar

Klimatanpassning och krishantering kommer att bli en allt viktigare del av personalens arbete och kräver att vi utvecklar och stärker dessa områden.

Socialnämnden

Alla belopp i tkr (tusentals kronor)

	Bruttokostnad	Intäkter	Netto
	157 061	15 680	141 381
varav Miljöpartiets tilläggsförslag			**5 281**
Indexuppräkning 2,7%	3 861	780	3 081
Fler familjestödjare till skolsocialteamet			1 400
Stärkt stöd till fältgruppen och nattvandring			400
Ökat stöd till Kvinnojouren			200
Ökat stöd till Ungdomsjouren Bellis			200

Fler familjestödjare till skolsocialteamet, SSPF och fortsatt utveckling av Backa barnet

Vi vill anställa fler familjestödjare för att ge barn, unga och familjer stöd i ett tidigt skede. Genom skolsociala team och SSPF stärks samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet för att förebygga skolfrånvaro, psykisk ohälsa och kriminalitet. Vi vill också vidareutveckla Backa barnet, där olika verksamheter samarbetar för att barn och familjer ska få rätt hjälp i tid.

Stärkt stöd till fältgruppen och nattvandring

Vi vill ge mer resurser till fältgruppen och nattvandringen för att öka vuxennärvaron där ungdomar vistas, särskilt på kvällar och helger. Fältgruppen arbetar uppsökande, bygger förtroende hos ungdomar, fångar upp unga som riskerar att hamna i problem och hjälper dem vidare till rätt stöd

Ökat stöd till kvinnojouren

Behovet av stöd för personer utsatta för våld i nära relationer har ökat de senaste åren. Kvinnojouren spelar en viktig roll i att stötta socialförvaltningen i detta arbete. Därför anser vi att de bör få ökat stöd.

Ökat stöd till ungdomsjouren

Vi vill öka det ekonomiska stödet till Ungdomsjouren Bellis så att fler unga kan få hjälp när de mår dåligt eller har det svårt hemma, i skolan eller i sina relationer. Stödet ska bidra till fler stödsamtal, ökad tillgänglighet och möjlighet att nå ungdomar som annars riskerar att inte få hjälp. Målet är att fler unga ska få stöd och trygghet i ett tidigt skede.

Utredningar vi vill göra:

Utreda möjligheten att starta en kommunal kvinnojour.
Miljöpartiet vill att det tas fram en plan för hur personer som haft en coach inom projektet LUMENA (Samordningsförbundet Roslagen) ska få fortsatt stöd efter att projektet avslutas i december 2025. De behöver möjligheter att fortsätta sin sysselsättning eller arbetsträna inom kommunens verksamheter.

Nämndernas ramar 2027 (tkr)

	MP satsning*	Bruttokostnad	Intäkter	Nettokostnad
Kommunfullmäktige och valnämnden	2 300	12 300	0	12 250
Överförmyndarnämnden	190	7 090	0	7 090
Kommunstyrelsen (inkl TU)	15 900	528 370	111 090	417 280
Kultur och fritidsnämnden	12 027	158 020	11 300	146 730
Utbildningsnämnden	93 700	1 769 820	206 530	1 563 290
Näringslivs och arbetsmarknadsnämnden	3 100	40 140	0	40 140
Vård och omsorgsnämnden	51 900	1 026 530	143 540	882 990
Socialnämnden	5 300	157 060	15 680	141 380
Byggnadsnämnden	1 140	22 670	12 630	10 040
Miljö och hälsoskyddsnämnden	3 350	20 750	8 100	12 650
Summa	**188 600**	**3 742 710**	**508 870**	**3 233 840**

*Fördelning (tkr) av tillgängliga medel för prioritering enligt budgetunderlag 2027 + MPs tillskott genom skattehöjning.

Kostnads- och intäktsbudget 2027 (tkr)

INTÄKTER	
Skatteintäkter	3 033 750
Statsbidrag/Utjämning	268 200
Verksamhetsintäkter	508 870
Finansiella intäkter	12 100
Justering avskrivningar mm	123 290
Summa	**3 946 210**
KOSTNADER	
Fördelade kostnader nämnder	3 742 710
Finansiella kostnader	48 700
Avskrivningar	84 800
Summa	**3 876 210**
RESULTAT	**70 000**

En framtid att längta till